

RS AU § 141 Delårsrapport 2025:1 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2025/5

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Delårsrapport 1:2025 för Region Gotland godkänns.
- De nämnder som prognostiserar underskott ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans. Åtgärderna ska i första hand vara av långsiktig karaktär och fokusera på kostnadsminskningar genom förebyggande och hälsofrämjande åtgärder, baserade på evidens och beprövad erfarenhet, för minskade behov i befolkningen framöver.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras att genomföras för att inte budgeten ska överskridas 2025. Nämnderna ska för varje åtgärd redovisa den bedömda ekonomiska effekten 2025. Uppdraget ska återrapporteras i delårsrapport 2.

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi och personaluppföljning. Regionfullmäktiges mål följs upp i samband med delårsrapport 2 och regionfullmäktiges prioriteringar följs upp i årsredovisningen. Bedömningen av ekonomin bygger på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste indikation av skatteunderlagets utveckling som gjorts av Sveriges kommuner och regioner under februari 2025.

Resultatet för perioden uppgår till -51 miljoner kronor (mnkr). De stora börsfallen, som utlösts av USA:s handelspolitik med införandet av höga tullar har skapat stor osäkerhet kring den ekonomiska utvecklingen i världen och har lett till stora börsnedgångar. Det har påverkat även regionens pensionsmedelsplaceringar mycket negativt och därmed periodresultatet. Under perioden är resultatpåverkan från placeringarna -51 mnkr, varav 4 mnkr är realiserade förluster i perioden. De realiserade förlusterna fram till 14 april uppgår till 22 mnkr och orealiserade förluster till 60 mnkr. Nämnderna har en positiv budgetavvikelse i perioden på 5 mnkr, alla nämnder utom hälso- och sjukvårdsnämnden har en positiv budgetavvikelse.

I jämförelse med motsvarande period föregående år har nettokostnadsutveckling inklusive finansiella intäkter och kostnader minskat med 5,0 %. Det beror i huvudsak på att pensionskostnaderna var extremt höga förra året.

Prognosen för årets resultat är ett underskott på -79 mnkr. Det budgeterade resultatet är 72 mnkr och innebär att budgetavvikelsen uppgår till -151 mnkr. Nämndernas prognostiserade budgetavvikelse uppgår till -130 mnkr medan finansförvaltningen har en budgetavvikelse på -21 mnkr. Balanskravsresultatet

(årets resultat med justering för reavinster och orealiserade vinster/förluster i värdepapper) prognostiseras till -29 mnkr.

Fyra nämnder prognostiserar underskott. Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -80 mnkr. Underskott finns även i barn- och utbildningsnämnden (-23 mnkr), tekniska nämnden (-27 mnkr) och miljö- och byggnämnden (-12 mnkr).

Pensionskostnaderna bedöms i år återgå till en mer normal kostnadsnivå. Fjolåret var ett extremt år med pensionskostnader på 848 mnkr. Pensionskostnaderna prognostiseras minska med 33 % motsvarande 280 mnkr i jämförelse med föregående år.

Investeringarna prognostiseras av nämnderna uppgå till 957 mnkr och exploatering 50 mnkr, totalt sammanlagt 1 007 mnkr. Det är mer troligt att den faktiska nivån blir lägre. Den prognos som nämnderna lämnat innebär att 73 % av budgeten kommer att utnyttjas. De senaste fem åren har 35 till 51 % av budgeten förbrukats. Mot bakgrund av detta så beräknas investeringsprognosen till 700 mnkr.

Soliditeten prognostiseras till 31,6 % och innebär en minskning med 2,4 procentenheter. Även soliditeten inklusive pensionsskulden i ansvarsförbindelsen minskar, från 4,6 % till 4,4 %. Det är kombinationen av en hög investeringsnivå och ett prognostiserat underskott på -79 mnkr som är orsaken. En fallande soliditet indikerar en obalans i regionens ekonomi.

Det ackumulerade sjuktalet för Region Gotland under perioden januari-februari 2025 uppgår till 6,8 %. Jämfört med samma period föregående år är det en ökning av sjuktalet med 0,4. Det är främst kvinnors sjukfrånvaro som har ökat med 0,6 och för män är sjukfrånvaron i princip oförändrad. De lägsta sjuktalen finns i åldersgruppen 29 år eller yngre med 6,1 %.

Alla nämnder har i delårsrapporten redovisat vilka åtgärder som har beslutats och vilka åtgärder som planeras. Trots dessa åtgärder är prognosen kraftigt negativ vilket tyder på att det finns en fortsatt osäkerhet kring vilken ekonomisk effekt åtgärderna kommer att få. Alla nämnder behöver därmed fortsätta och ta ytterligare beslut för att nå ekonomisk balans. En grundförutsättning för en stabil ekonomi för regionen som helhet är att nämnderna klarar sina uppdrag inom de ekonomiska ramar som tilldelats.

Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Bedömning

Årets resultat prognostiseras till -79 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på -151 mnkr. Nämnderna har en budgetavvikelse på -130 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas till -29 mnkr. Det innebär att de

orealiserade förluster på pensionsmedlen som tynger resultatet har justerats bort.

Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen normalt återställas inom 3 år. Eftersom Region Gotland har en resultatutjämningsreserv (RUR) kan, under vissa förutsättningar, medel ur RUR disponeras för att slippa reglera ett underskott. RUR består av tidigare års överskott. Enligt regionens riktlinjer får RUR användas när balanskravsresultatet är negativt och det årliga underliggande skatteunderlaget understiger den genomsnittliga utvecklingen för riket de senaste tio åren. RUR får även användas om de ekonomiska förutsättningarna påverkats kraftigt av negativa händelser utanför egen kontroll, som det normalt sett inte kan förväntas finnas beredskap för.

Alla nämnder har rapporterat att åtgärder pågår för att minska kostnaderna eller höja intäkterna. Trots detta är prognosen kraftigt negativ. Det är tydligt att det finns en osäkerhet kring vilken ekonomisk effekt planerade åtgärder kommer att få eller att åtgärderna inte är tillräckliga för att nå en budget i balans.

Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Meit Fohlin (S) yrkar att samtliga nämnder får i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras att genomföras för att inte budgeten ska överskridas 2025. Nämnderna ska för varje åtgärd redovisa den bedömda ekonomiska effekten 2025. Uppdraget ska återrapporteras i delårsrapport 2.

I detta instämmer Johan Malmros (C).

Saga Carlgren (V) yrkar att följande läggs till i beslutspunkt två i regionstyrelseförvaltningens förslag till beslut: Åtgärderna ska i första hand vara av långsiktig karaktär och fokusera på kostnadsminskningar genom förebyggande och hälsofrämjande åtgärder, baserade på evidens och beprövad erfarenhet, för minskade behov i befolkningen framöver.

I detta instämmer Meit Fohlin (S) och Johan Malmros (C).

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med lagda tilläggsyrkanden och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotlands delårsrapport 1, 2025

Nämndernas delårsrapport 1, 2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-25